

D ô v o d o v á s p r á v a

I. Všeobecná časť

V súlade s § 11 odsek 2 písmeno d) zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov predkladáme Zastupiteľstvu TSK Vyhodnotenie plnenia príjmov a čerpania výdavkov Trenčianskeho samosprávneho kraja za I. polrok 2020.

II. Osobitná časť

Trenčiansky samosprávny kraj v súlade s Opatrením MF SR z 8. augusta 2007 č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších zmien, a v zmysle opatrenia Ministerstva financií SR z 5. decembra 2007 č. MF/25755/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky, termíny a miesto predkladania účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších zmien, zostavil finančné výkazy za I. polrok 2020. Ich súčasťou je aj výkaz o plnení rozpočtu a o plnení vybraných finančných ukazovateľov. Na základe uvedených výkazov bolo spracované Vyhodnotenie plnenia príjmov a čerpania výdavkov Trenčianskeho samosprávneho kraja za I. polrok 2020 v členení na textovú a tabuľkovú časť.

V rámci hodnotenia I. polroka 2020 je nevyhnutné konštatovať, že plnenie príjmov a čerpanie výdavkov bolo ovplyvnené mimoriadnymi skutočnosťami, ku ktorým došlo v súvislosti so šírením nového vírusu SARS-CoV-2, ktorý spôsobuje chorobu pomenovanú COVID-19. Rýchlosť, akou sa tento koronavírus rozšíril za pár mesiacov do celého sveta nemožno nazvať ináč ako pandémiou. Už začiatkom marca 2020 bol jeho výskyt zaznamenaný vo viac ako sto krajinách sveta, nevynímajúc ani Slovenskú republiku. Vo väzbe na vážnosť celej situácie, hlavne v súvislosti s ohrozením verejného zdravia II. stupňa, vyhlásila Vláda Slovenskej republiky na území Slovenska počnúc dňom 12.3.2020 mimoriadnu situáciu a krátko na to dňa 16.3.2020 bol v krajine vyhlásený núdzový stav. Vývoj v súvislosti so šíriacim sa koronavírusom COVID-19 priniesol so sebou celú radu negatívnych vplyvov. Tie nespočívali len v priamych nákladoch na výplatu nemocenských dávok a poskytnutie následnej zdravotnej starostlivosti preukázateľne nakazeným obyvateľom, výrazne vyššie náklady boli spojené s karanténnymi opatreniami zameranými na predchádzanie rozširovania nákazy (napr. zatvorenie predškolských zariadení, škôl obmedzenia na pracoviskách, povinné karantény pre ľudí prichádzajúcich z rizikových oblastí, obmedzenie dopravy a pod.), preto sa s určitosťou dal predpokladať veľmi negatívny vplyv epidémie na reálny sektor ekonomiky. Revidované prognózy z I. kvartála indikovali, že najhoršie scenáre by mali zaznamenať recesiu až 10 % a makroekonomická prognóza Inštitútu finančnej politiky z júna 2020 túto prognózu napokon potvrdila. Slovenská ekonomika sa v roku 2020 v dôsledku globálnej pandémie prepadne o historických 9,8 %.

Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov Trenčianskeho samosprávneho kraja k 30.6.2020 možno v skratke zhrnúť nasledovne:

Bežné príjmy boli 30.6.2019 plnené v celkovom objeme 81 379 307,08 eur, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 48,54 % z rozpočtovanej sumy 167 648 118,00 eur a pokles v medziročnom náraste na úroveň roka 2017. Pre informáciu uvádzame, že medziročný nárast bežných príjmov v I. polroku 2019 dosiahol výšku 8 309 tis. eur, v I. polroku 2018 výšku 5 138 tis. eur a v I. polroku 2017 výšku 1 820 tis. eur, pritom v každom polroku mala na tomto náraste hlavný podiel ekonomická kategória 100 - Daňové príjmy. V I. polroku 2020 zaznamenal Trenčiansky samosprávny kraj v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka zvýšenie len o približne 1 143 tis. eur, avšak zásluhou ekonomickej kategórie 300 – Granty a transfery. V oblasti daňových príjmov bol zaznamenaný medziročný pokles takmer o 261 tis. eur, t.j. z objemu 50 103 308,78 eur na objem 49 842 474,57 eur. Zároveň bol zaznamenaný pokles podielu daňových príjmov na celkových dosiahnutých bežných príjmoch, a to zo 62,44 % na 61,25. Bežné nedaňové príjmy boli plnené na 42,76 %, t.j. celkom v objeme 4 527 140,49 eur, z toho plnenie nedaňových príjmov v rámci Úradu TSK dosiahlo objem 313 110,67 eur a plnenie nedaňových príjmov u rozpočtových organizácií na úseku Vzdelávania a Sociálneho zabezpečenia objem 4 214 029,82 eur. Z pohľadu medziročného porovnania boli výraznejšie zmeny zaznamenané u rozpočtových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK, kde v dôsledku globálnej pandémie COVID-19 dosiahli nedaňové príjmy rozpočtových organizácií v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka pokles o takmer 340 tis. eur. Naproti tomu vývoj nedaňových príjmov na Úrade TSK zostal bez výraznejších zmien. V ekonomickej kategórii 300 - Granty a transfery bol v rámci hodnoteného obdobia zaznamenaný medziročný nárast v plnení príjmov takmer o 1 677 tis. eur, t.j. z objemu 25 332 845,69 eur na objem 27 009 692,02 eur. Dôvodom tejto skutočnosti bol hlavne vyšší objem prijatých transferov zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku Vzdelávania.

Kapitálové príjmy boli k 30.6.2020 plnené vo výške 6 726 383,91 eur, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 13,20 % z rozpočtovanej sumy 50 954 471,00 eur. Súčasťou kapitálových príjmov je hlavná kategória 200 Nedaňové príjmy a hlavná kategória 300 Granty a transfery. Vyššie plnenie príjmov sa nepodarilo dosiahnuť ani v jednej z nich. V minulom období priaznivo hodnotený podiel hlavnej kategórie 200 – Nedaňové príjmy a v rámci nej príjem z predaja kapitálových aktív a príjem z predaja pozemkov zaznamenal v dôsledku globálnej pandémie COVID-19 úroveň plnenia 28,55 % a rovnako rozhodujúca hlavná kategória 300 – Granty a transfery, v ktorej sú zahrnuté všetky plánované projektové aktivity Trenčianskeho samosprávneho kraja v rámci jednotlivých operačných programov Partnerskej dohody 2014-2020, zaznamenala podobne ako v minulom období veľmi nízke percento plnenia, a to na úrovni 12,94 %. Nenaplnenie príjmovej, a tým aj výdavkovej časti rozpočtu, týkajúcej sa implementácie projektov financovaných zo zdrojov Európskych štrukturálnych investičných fondov a štátneho rozpočtu je spôsobené neprimerane dlhými lehotami administratívnych procesov uzatvárania zmlúv o nenávratných finančných príspevkoch.

Bežné výdavky boli k 30.6.2020 čerpané vo výške 71 657 209,16 eur, čo predstavuje v percentuálnom vyjadrení 47,11 % z rozpočtovaného objemu 152 122 250,00 eur a nárast oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka takmer o 3 546 tis. eur. Išlo na jednej strane o plánovaný medziročný nárast bežných výdavkov, ktorý bol zároveň

predmetom schvaľovacieho procesu v rámci predkladania Návrhu Rozpočtu TSK na roky 2019-2021, a v prvom polroku 2020 bol ovplyvnený:

- *valorizáciou platových taríf zamestnancov verejnej správy od 1.1.2020 vo výške 10 %, a to v súlade s „Vyhlásením zástupcov sociálnych partnerov k dohode o kolektívnych zmluvách vyššieho stupňa v štátnej službe a vo verejnej službe na roky 2019 a 2020“ zo dňa 28.6.2018, ako aj v súlade s vládnu novelou zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,*
- *zvýšením úhrady náhrady predpokladanej straty u zmluvných dopravcov v prímestskej autobusovej doprave, za ktorým je vzájomná dohoda oboch strán pokračovať vo zvýšení priemernej mzdy vodičov a technicko-hospodárskych zamestnancov, ktorí priamo vykonávajú činnosť v prímestskej autobusovej doprave, ako aj vyššia priemerná cena nafty, ktorá ovplyvňuje náklady na spotrebu pohonných hmôt a vyššie náklady spojené so vstupmi autobusov na jednotlivé autobusové stanice,*
- *nárastom finančných prostriedkov na prenesený výkon štátnej správy na úseku Vzdelávania, ktorý zahŕňa zvýšenie platových taríf pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, účinné od 1. januára 2020.*

Na druhej strane bol medziročný nárast bežných výdavkov v I. polroku 2020 ovplyvnený nepredvídanými skutočnosťami, ku ktorým rozhodne patrí spomínané šírenie globálnej pandémie COVID-19, ktorá v značnej miere ovplyvnila hospodárenie Trenčianskeho samosprávneho kraja ako celku, hlavne však na úseku Zdravotníctva, Sociálneho zabezpečenia a Dopravy.

Trenčiansky samosprávny kraj čerpal kapitálové výdavky k 30.6.2020 v objeme 8 719 890,01 eur, čo predstavuje 9,27 % z rozpočtovanej sumy 94 022 318,00 eur, z toho:
a/ čerpanie výdavkov na realizáciu investičných projektov implementovaných Trenčianskym samosprávnym krajom v rámci európskych štrukturálnych fondov dosiahlo objem čerpania 4 720 793,58 eur, čo predstavuje 7,92 % z rozpočtovanej sumy 59 612 555,00 eur a

b/ čerpanie výdavkov na realizáciu investičných akcií Úradu TSK a OvZP dosiahlo objem 3 999 096,43 eur, čo predstavuje 11,62 % z rozpočtovanej sumy 34 022 318,00 eur. Objemovo najväčšie investičné zámery boli financované na úseku Všeobecnej nemocničnej starostlivosti, a to v súvislosti so zahájením realizácie napojenia NN rozvodov JIS na energocentrum a náhradný zdroj v NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach a v súvislosti s komplexnou rekonštrukciou stravovacej prevádzky, kuchyne a pracovne v NsP Myjava, kde bolo k termínu hodnoteného obdobia preinvestovaných v úhrne približne 1 070 tis. eur. Zároveň s cieľom zlepšiť podmienky poskytovania a dostupnosti sociálnych služieb, financoval Trenčiansky samosprávny kraj na úseku Sociálneho zabezpečenia rekonštrukcie objektov sociálnych zariadení CSS – Ave, CSS – DOMINO a CSS- Púchov – Nosice v celkovom objeme 1 366 tis. eur.

Trenčiansky samosprávny kraj zabezpečil v I. polroku 2020 v súlade so zákonom č.302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov všetky samosprávne funkcie vyplývajúce z kompetencií vyšších územných celkov.

